

UCHWAŁA NR XX/151/20
RADY GMINY KIWITY
z dnia 17 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1515) oraz art.6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.), Rada Gminy Kiwity uchwala, co następuje:

§1.Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Rafał Wolczulaniao

Załącznik do uchwały
Nr XX/151/20
Rady Gminy Kiwity
z dnia 17 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA 2021 – 2025**

**Przewodniczący
Rady Gminy**

Rafał Piotr Wojczulanio

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	4
3. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	9
4. ADRESACI PROGRAMU	14
5. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	14
6. CELE PROGRAMU I ICH REALIZACJA	20
7. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	21
8. FINANSOWANIE PROGRAMU	22
9. REALIZATORZY PROGRAMU	23
10. MONITORING I EWALUACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025	23
11. PODSUMOWANIE	23

WPROWADZENIE

Podstawową grupę społeczną pełniącą niezwykle istotne funkcje stanowi rodzina. To rodzina wywiera kluczowy wpływ na zachowanie się jednostek zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz rodziny. Rodzina jest miejscem, gdzie dziecko dokonuje pierwszych prób w kontaktach społecznych, doświadcza ograniczeń i wzmocnień w rozwoju oraz nabiera zaufania do otaczającego świata. Jednak coraz częściej słyszymy, że rodziny nie wywiązują się ze swoich zadań, że zamiast poczucia bezpieczeństwa jest strach i niepewność, zamiast miłości – ból i cierpienie, zamiast szacunku i uznania – ośmieszanie i upokarzanie. Do rodziny powinien być miejscem, w którym jesteśmy kochani, chronieni nabieramy sił do pracy lub nauki. Dla wielu osób niestety dom nie stanowi azylu lecz jest niebezpiecznym miejscem, gdzie regularnie doświadczają się cierpienia fizycznego i psychicznego. Krzywdzenie dziecka odciska piętno na wszystkich sferach rozwojowych. Ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego, rozwoju umysłowego oraz stanu psychicznego. Rodzina, w której podstawowe więzi oraz kryteria funkcjonowania zostały zaburzone kształtują młodego człowieka na osobę pozbawioną elementarnych umiejętności funkcjonowania na poziomie emocjonalnym i społecznym.

Przemoc w rodzinie jest w zasadzie zjawiskiem powszechnym, ale jednocześnie bardzo nieuchwytnym, zmierzenie jej prawdziwych rozmiarów jest niezwykle trudne. Osoby doświadczające przemocy bardzo często nawet całymi latami ukrywają ten problem, który pozostaje w ukryciu „czterech ścian domów”. Trzeba zauważyć, iż przemoc w rodzinie jest obecna we wszystkich społeczeństwach, bez względu na stopień ich rozwoju gospodarczego czy kulturalnego. Jest to problem powszechny, który dotyczyć może ludzi bez względu na ich wiek, status społeczny i materialny, poziom wykształcenia, wykonywany zawód. Coraz częściej to osoby dobrze wykształcone, majątne, niejednokrotnie zajmujące prestiżowe stanowiska, lubiane i szanowane przez innych z premedytacją zadają ból i cierpienia swoim bliskim.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie praw i wolności.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2019 r. poz. 2277), która między innymi wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, oraz określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy w rodzinie oraz z jej sprawcą.

I. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę.

Przemoc domowa to zjawisko wielopłaszczyznowe. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, wówczas akt przemocy stanowi przestępstwo skodyfikowane w Kodeksie Karnym, przepisach karnych i zagrożonym określona karą. Zjawisko przemocy domowej można postrzegać również przez pryzmat moralności, kiedy to dokonywanie przemocy jest krzywdzeniem słabszego a sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych. Natomiast spojrzenie psychologiczne to takie, kiedy przemoc stanowi sytuację cierpienia i bezradności, która odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne oraz złożone procesy interakcji między sprawcą a osobą doświadczającą przemocy. Przedmiotowe zjawisko może być opisywane w różny sposób w zależności od przyjęcia którejś z wyżej opisanych perspektyw. Może wywoływać emocje począwszy od skrajnego współczucia po niepohamowany gniew i sprzeciw.

Diagnostując przemoc w rodzinie można przyjąć perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną:

- Perspektywa indywidualna to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawcy.
- Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia.
- Perspektywa społeczna to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy, prospołeczność obywateli, postawy i czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna - wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie,

szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.

Przemoc psychiczna – prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie.

Przemoc seksualna – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych.

Przemoc ekonomiczna – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.

Zaniechanie – ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Wymienione rodzaje przemocy bardzo często występują w połączeniu ze sobą. Przemocy fizycznej zawsze towarzyszy cierpienie psychiczne ofiary. Odrzucenie i obojętność brak tolerancji, powodują niezaspokojenie bezpieczeństwa, miłości i przynależności, a więc godzą w psychiczny byt krzywdzonej osoby. Nadopiekuńczość zaś powoduje brak przygotowania do życia, a z czasem dla samej ofiary staje się uciążliwa i ogranicza możliwość nie tylko jej rozwoju, ale także działania. Powoduje rodzaj okaleczenia życiowego, przejawiającego się często jako brak możliwości nabycia podstawowych umiejętności, służących do uczestnictwa nie tylko w życiu społecznym, ale również rodzinnym. Jakakolwiek więc nie byłaby przemoc, powoduje naruszenie osobistej mocy ofiary i niejednokrotnie ciężkie urazy, tym bardziej niepokojące, że często nieuświadomione. Można w tym miejscu stwierdzić, że ofiara żyje w sieci przemocy, która sprawia, że nie tylko nie potrafi się z niej wydostać, ale również uniemożliwia jej normalne funkcjonowanie. W sieci znajdują się wszystkie osoby uwikłane w przemoc. O poczuciu „omotania” i „splątania” mówią najczęściej dorośli, często nie potrafiący znaleźć wyjścia ze swojej trudnej sytuacji. Ucieczkę z sieci uniemożliwia również zależność ekonomiczna, a także swoisty szantaż emocjonalny sprawcy.

Cykl przemocy

Stosowanie przemocy prowadzi w konsekwencji do zniewolenia, zdominowania drugiego człowieka. Ofiara nie jest w stanie przeciwstawić się oprawcy, poddaje się. Zostaje odcięta od świata, znajomych, zrywa wszelkie kontakty interpersonalne z otoczeniem. Całe jej życie podlega nieustannej kontroli, nadzorowi. Stan całkowitej utraty kontroli nad własnym życiem, do którego dochodzi u ofiary, a przejęcie jej przez sprawcę staje

się wynikiem skomplikowanych procesów budujących cykl przemocy. Cykl ten jest schematem zachowań, które w kolejności powtarzają się.

Zostały wyodrębnione trzy zasadnicze fazy w przebiegu każdego cyklu przemocy:

Faza narastającego napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe. Przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.

Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie najczęściej następuje interwencja, ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc czy złożyć skargę.

Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że TO się więcej nie powtórzy. Ofiary zaś wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego właśnie pragną. I nawet jeśli przed chwilą były gotowe uciec, teraz zostają. Sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli: z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie wszystko zaczyna się powtarzać.

Powtarzające się zachowania pogłębiają asymetrię między ofiarą a sprawcą. Każdy kolejny cykl umacnia siły sprawcy, utwierdza go w przekonaniu o wyższości, dominacji. Tymczasem ofiara słabnie, opada z sił, czuje się coraz bardziej bezbronna, winna, omotana, stłamszona. Podejmując czynne próby obrony postrzegana jest, jako jednostka agresywna, niezrównowazona, a nawet chora psychicznie. Sprawca może wykorzystywać obronne zachowania drugiego człowieka do podważania jego wiarygodności w oczach otoczenia. Z drugiej strony paradoksalnie pogłębia się zależność ofiary od sprawcy, staje się ona wyczulona na każdy jego przyjazny gest, dobre słowo, spojrzenie.

OFIARY PRZEMOCY

Społeczeństwo posługuje się fałszywymi przekonaniem, głęboko zakorzenionymi w ludzkich umysłach, twierdząc, iż ofiara zawsze otrzymuje to na co sobie zasłużyła, sama się prosiła o taki los lub też lubi przemoc, czerpie z niej przyjemność, satysfakcję. Rolę ofiary wyznacza prześladowca, sprawiając, że ktoś staje się kozłem ofiarnym, odpowiedzialnym za wszystkie zdarzenia. Bardzo często zachowanie ofiar bywa niezrozumiałe, irytujące, cierpią one bardzo często na różnego rodzaju zaburzenia emocjonalne: częste popadanie w depresję, niepokój, niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji. Ofiary przemocy charakteryzuje brak pewności siebie, brak wiary we własne siły i możliwości, częste niezrozumiałe zmiany decyzji, niepewność, nieuzasadnione reakcje lękowe, ciągłe poczucie zagrożenia. Przyglądając się sytuacji psychologicznej ofiar i próbując zrozumieć ich zachowania,

specjaliści najczęściej odwołują się do syndromu wyuczonej bezradności, zjawiska „pranie mózgu” czy zespołu stresu pourazowego.

Syndrom wyuczonej bezradności - oznacza on poddanie się, rezygnację z aktywności służącej poprawie sytuacji, w jakiej dana osoba się znajduje. Wyuczona bezradność wynika z przekonania o bezskuteczności jakichkolwiek działań.

Zjawisko „prania mózgu” - techniki „prania mózgu” są stosowane, aby zmienić czyjeś przekonania, nastawienia, poglądy, a wiele z nich ma na celu zmiany osobowości (uczuć, potrzeb, postaw) tak, aby osoba manipulowana działała zgodnie z oczekiwaniami manipulującego. W konsekwencji ofiary przemocy w rodzinie, które były poddawane „praniu mózgu” mają zniekształcony obraz własnej osoby; uważają, że są głupie, niewydolne, złe, niezdarne, czują się winne i odpowiedzialne za przemoc, często uważają, że zasłużyły na karę; przeżywają silny lęk; mają poczucie, że robią coś złego; czasem podejmują działania autodestrukcyjne. Sprawca przemocy w takiej sytuacji czuje się bezkarny i usprawiedliwiany.

Zespół stresu pourazowego - są to zaburzenia psychiczne, na które cierpią ofiary terrorystów, przemocy domowej, innych groźnych dla życia i zdrowia przestępstw. Powstaniu tego zaburzenia sprzyjają sytuacje zewnętrzne, w których człowiek narażony jest na utratę życia i zdrowia, gdy obserwuje zranienie, zagrożenie życia, nagłą śmiercią bliskich osób.

Ofiarą przemocy domowej najczęściej jest kobieta, która pełni rolę żony, partnerki lub matki. Należy jednak pamiętać, że ofiarami przemocy są również inni członkowie rodziny: bezbronni dzieci, osoby chore, kalekie zależne od rodziny, w której funkcjonują.

Przemoc w rodzinie okazuje się być skutecznym narzędziem kontroli i podporządkowywania pozostałych członków rodziny. W Polsce ciągle mamy słabą wykrywalność aktów przemocy w rodzinie, gdyż to specyficzne środowisko jest często odizolowane i nikt nie wie, co dzieje się „za zamkniętymi drzwiami” lub też społeczeństwo nie interesuje się wewnętrznymi sprawami rodziny. Stosowanie przemocy jest więc tu „bezpieczne” i ponadto daje natychmiastowe rezultaty oraz poczucie mocy i siły.

Wszystkie zdarzenia i przejścia związane z wystąpieniem przemocy powodują trwałe psychiczne urazy. Może być on efektem jednorazowego wydarzenia lub też konsekwencją powtarzającej się spirali przemocy, wielokrotnych nadużyć i aktów. Takie traumatyczne wydarzenia mogą również niszczyć kontakty społeczne, przyjaźń czy miłość. Doświadczenie przemocy zmienia każdego człowieka.

Doświadczenia przeżytej przemocy pozostają w człowieku na zawsze. Budzi się w nich nadmierna czujność, zewsząd wyczekują sytuacji zagrożenia, są nadmiernie pobudzone, bardzo często uciekają w pustkę i samotność.

II. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) Rozdział II „Wolność, prawa i Obowiązki Człowieka” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznające obywatelowi prawo żądania organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzwiskiem i demoralizacją,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218 tj.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2019.1507 – ze zm.).

Według polskich regulacji prawnych przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu Karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu Karnego (Dz. U. Z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z póź. zm.), które jest ścigane z urzędu.

Art. 207 Kodeksu Karnego stanowi:

- „ §1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.
- § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.
- § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku

z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenie stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KIWITY

Gmina Kiwity leży w powiecie lidzbarskim w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego na północnym skraju Pojezierza Olsztyńskiego. Graniczy z gminami: Lidzbark Warmiński, Bartoszyce, Bisztynek, Jeziorany. Powierzchnia gminy wynosi 145,38 km². W skład gminy wchodzi osiemnaście sołectw: Kiwity, Rokitnik, Bartniki, Kobiela, Konity, Kierwiny, Stoczek, Napraty, Krekole, Kiersnowo, Klejdyty, Samolubie, Połapin, Tolniki Wielkie, Maków, Klutajny, Żegoty, Czarny Kierz.

Siedzibą władz powiatowych jest Lidzbark Warmiński. Gmina Kiwity charakteryzuje się pięknym krajobrazem, czystym powietrzem i wodą, jak również wysoko rozwiniętym rolnictwem i świadczeniem usług przez drobne zakłady usługowo – produkcyjne.

Ludność gminy Kiwity na dzień 31.10.2019 roku wynosiła ogółem 3 332 osób (wg danych Ewidencji Ludności Gminy Kiwity) z czego 621 osób do 18 roku życia, pozostałe 2711 osób są to dorośli. Dominującą grupą mieszkańców ze względu na płeć są mężczyźni – 1702 mężczyzn, natomiast kobiety – 1630.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Kiwity została przeprowadzona w oparciu o dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Zespołu Interdyscyplinarnego.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 jest kontynuacją działań podjętych w ramach programu na lata 2016 -2020. Istotnym elementem programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane

dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Procedura Niebieska Karta

"Niebieska Karta" jest formularzem opisującym sytuacje, w których dochodzi do przemocy w rodzinie, która została uregulowana w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury "Niebieskiej Karty" następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzania stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie, ocenie zagrożenia dalszą przemocą, oraz jako dowód w sprawach sądowych.

Niebieska Karta może być wypełniona przez:

- a) funkcjonariusza policji,
- b) pracownika socjalnego,
- c) lekarza, pielęgniarkę, położną, ratownika medycznego,
- d) pedagoga szkolnego lub wychowawcę,
- e) członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Po wypełnieniu "Niebieska Karta" jest przekazywana do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Przewodniczący może powołać grupę roboczą w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Wszczynając procedurę "Niebieskiej Karty" podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa każdej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Każda osoba poszkodowana ma prawo do pomocy w tym spisania "Niebieskiej Karty" w sytuacji gdy jest dotknięta przemocą. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga jej zgody.

Zespół Interdyscyplinarny

Mając na uwadze dobro rodzin z terenu Gminy Kiwity a nade wszystko, wspieranie rodzin w wychowywaniu dzieci w środowisku bez przemocy Zarządzeniem Nr 16/11 z dnia 25 marca 2011 roku Wójta Gminy Kiwity został powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy na terenie Gminy Kiwity wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kiwitach – pracownicy socjalni, asystent rodziny,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kiwitach – członek GKRPA w Kiwitach,
- Komendy Powiatowej Policji w Lidzbarku Warmińskim - dzielnicowi,
- Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim – I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Lidzbarku Warmińskim – kurator specjalista, kurator rodzinny zawodowy,
- Służby zdrowia w Lidzbarku Warmińskim – pielęgniarka środowiskowa,
- Oświaty – pedagog szkolny,
- Organizacji pozarządowych - Prezes Stowarzyszenia „Łańcuch wzajemności” w Krekolach.

Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zespół interdyscyplinarny realizuje ustawowe zadania w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy,
- podejmowanie w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, które mają na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowiskach lokalnych,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest również organizowanie pomocy w indywidualnych przypadkach, które przejąć mogą tzw. grupy robocze, działające na poziomie operacyjnym i zajmują się organizowaniem pomocy dla konkretnej rodziny. Skład grupy roboczej określony zostaje w zależności od danego przypadku.

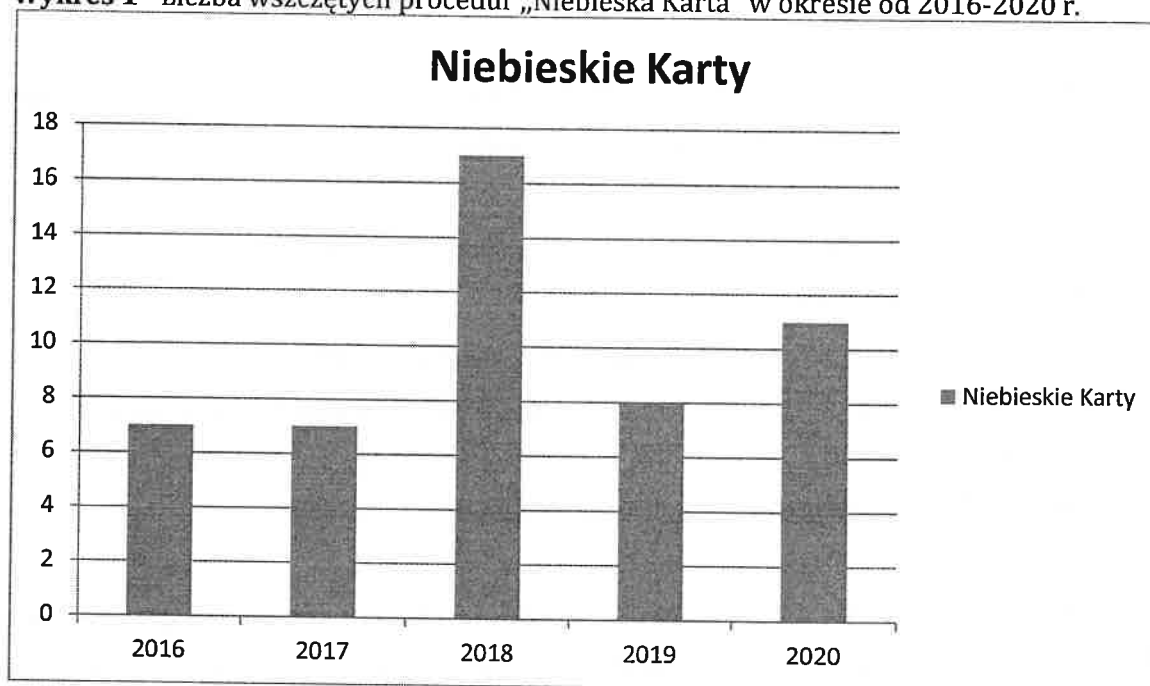
Ustawowymi zadaniami grup roboczych są;

- opracowywanie i realizowanie planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,

Trudno określić skalę przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują ją statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Na podstawie zestawienia statystycznego prac Zespołu Interdyscyplinarnego d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Kiwity, wynika że w okresie od 2016 roku do 2020 roku wszczęto 50 procedur „Niebieska Karta”.

Poniższe wykresy i tabele najlepiej odzwierciedlają skalę ujawniania zjawiska przemocy w rodzinie i uruchamiania dalszych działań.

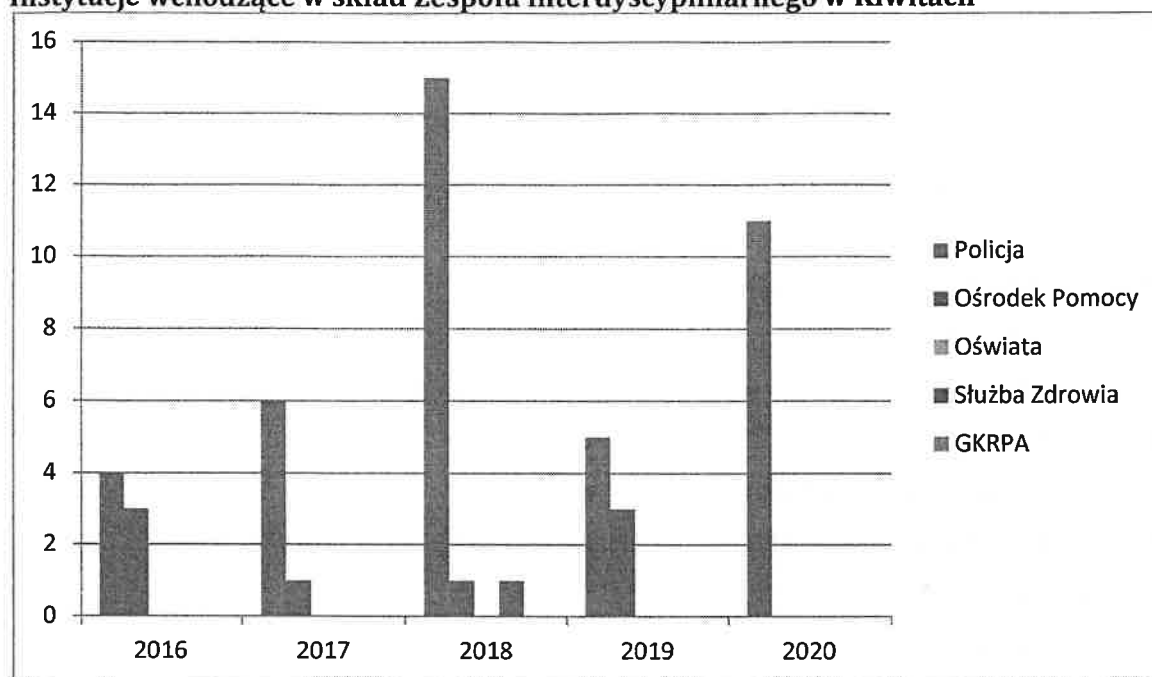
Wykres 1 - Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” w okresie od 2016-2020 r.

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Kiwitech*

Dane te nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Kiwity, gdyż w rodzinach w dalszym ciągu wiele się dzieje w „domowym zaciszu”. W roku 2018 zauważalna była tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej dlatego też, liczba Niebieskich Kart wzrastała. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemych ofiar przemocy do ujawnienia takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

Wykres 2 - Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” w okresie od 2016 - 2020 przez Instytucje wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Kiwitach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Kiwitach

Z analizy wszczętych procedur (wykres 2) wynika, że w okresie 2016 - 2020 największą ilość interwencji zakończonych wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty” podjęła Komenda Powiatowa Policji w Lidzbarku Warmińskim: 41 (2016 – 4, 2017 – 6, 2018 – 15, 2019 – 5, 2020 – 11) oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kiwitach: 8 (2016 – 3, 2017 – 1, 2018 – 1, 2019 – 3, 2020- 0), jedna procedura „Niebieskiej Karty” w 2018 roku została wszczęta przez Służbę Zdrowia w Lidzbarku Warmińskim.

W większości przypadków sprawcy w chwili popełnienia przestępstwa znajdowali się pod wpływem alkoholu, co wskazuje, że alkohol jest jedną z głównych przyczyn diagnozowania przemocy.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych, bezpośrednio współpracujący ze sprawcami przemocy w rodzinie kierowali osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie do udziału w programie oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Orniecie z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim. Prowadzone są one w celu powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy i rozwijania umiejętności samokontroli, utrzymywania prawidłowych relacji w rodzinie. Pomagają kształtować umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie oraz uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy. Umożliwiają zdobywanie i pogłębianie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie i zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, są:

1. ofiary przemocy w rodzinie
 - a) dzieci,
 - b) współmałżonkowie lub partnerzy,
 - c) osoby w wieku senioralnym,
 - d) osoby niepełnosprawne pozostające w zależności od sprawcy,
2. sprawcy przemocy w rodzinie,
3. świadkowie przemocy w rodzinie,
4. przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w razie wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie,
5. społeczność lokalna.

V. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

GMINA

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

POMOC SPOŁECZNA

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, które same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczenia go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznie powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

SŁUŻBA ZDROWIA

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielania pierwszej pomocy obejmować następujące zadania.

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły fizycznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawiania obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenie wykorzystania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała).

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczenia go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

POLICJANTA

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariuszy policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielenie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie niezbędnej pomocy, w tym udzielenie pierwszej pomocy,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- podejmuje w razie potrzeby inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięci przemocą w rodzinie włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie rozmowę w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadza na miejscu zdarzenia w przypadkach niecierpiących zwłoki czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach konieczności dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczenia go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

OŚWIATY

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18-tego roku życia jest ofiara przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W sytuacjach gdy aktem przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- wnioskuję do sądu o zastosowanie wobec osoby nadużywającej alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Przedstawiciele GKRPA są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

I ZESPÓŁ SĄDOWEJ SŁUŻBY KURATORSKIEJ

Zadaniem kuratorów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- kuratorzy zawodowi sprawują dozór wobec osób znęcających się nad rodziną z racji skazania na karę pozbawienia wolności w zawieszeniu. W takich sytuacjach istnieje duża szansa powstrzymania procesu przemocy domowej z uwagi na obawę sprawcy przed umieszczeniem w zakładzie karnym,
- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie rozmowę w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie

Kuratorzy sądowi są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

PROKURATURA REJONOWA W LIDZBARKU WARMIŃSKI

W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że doszło do popełnienia przestępstwa prokuratura, we współpracy z policją, jest zobowiązana do:

- wszczęcia postępowania przygotowawczego w celu ustalenia czy doszło do przestępstwa,
- wyjaśnienia okoliczności zdarzeń,
- zebrania i zabezpieczenia dowodów,
- ujęcia sprawcy,
- w uzasadnionych przypadkach zastosowanie środka zapobiegawczego wobec sprawcy przemocy w formie dozoru policyjnego lub tymczasowego aresztowania.

VI. CELE PROGRAMU I ICH REALIZACJA

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach tego Programu mają służyć ochronie rodzin zagrożonych przemocą oraz poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy.

Aby skutecznie zapobiegać problemowi przemocy i niwelować patologiczne zachowania przemocowe należy zbudować wielopoziomowy, spójny system pomocy dla rodzin uwikłanych w przemoc, którego fundamentem będzie aktywizacja zasobów lokalnych a przede wszystkim łatwiejszy dostęp do specjalistów.

Głównym celem niniejszego Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie wśród mieszkańców gminy Kiwity.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizowanie poniżej wskazanych celów operacyjnych:

1) Wsparcie rodzin, w których diagnozowana jest przemoc.

Sposoby realizacji celu:

- prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których diagnozowana jest przemoc,
- udzielanie pomocy rzeczowej i finansowej rodzinom dotkniętym przemocą przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kiwitach,
- prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw,
- oddziaływania korekcyjno - edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie,

- podejmowanie działań w celu zapewnienia pomocy, poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia i bezpiecznego schronienia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

2) Pogłębianie świadomości i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

Sposoby realizacji celu:

- podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie poprzez przygotowanie materiałów informacyjnych tj. ulotki, plakaty, broszury i umieszczanie ich w miejscach ogólnie dostępnych,
- współuczestnictwo w kampaniach i programach społecznych dotyczących przemocy w rodzinie,
- prowadzenie wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Kiwity profilaktyki agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć socjoterapeutycznych o ile zaistnieje taka konieczność,

3) Poprawa skuteczności podejmowanych działań przez instytucje i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Sposoby realizacji celu:

- zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Kiwity poprzez wypracowanie aktywnej, stałej współpracy placówek oświatowych, służby zdrowia, gminnej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, sądu rejonowego, kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych, kościoła oraz zespołu interdyscyplinarnego,
- kontynuowanie wizyt w rodzinach zagrożonych i dotkniętych przemocą przez pracowników socjalnych, przedstawicieli policji i kuratorów sądowych,
- profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- diagnozowanie, monitorowanie i reagowanie na niepokojące sytuacje mogące świadczyć o występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie.

VII. PRZEWIDZIANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 związany jest z realizowaniem ustawowych zapisów, którego celem jest minimalizowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej skutków. Program ten zakłada konieczność podejmowania aktywnych i kompleksowych działań skoncentrowanych

w równej mierze na przeciwdziałaniu przemocy, ochronie ofiar przemocy jak i oddziaływaniach na osoby, które przyjmują postawy agresywne i wykazują zachowania przemocowe.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 stanowi kontynuację programów realizowanych w latach poprzednich uzupełnioną o zdobyte umiejętności i doświadczenia, których efekty będą widoczne w:

- podniesieniu świadomości mieszkańców gminy Kiwity wobec zjawiska przemocy,
- zmianie postaw społecznych,
- zmniejszeniu skali dysfunkcji występujących w rodzinach, wynikających z uzależnień a co się z tym wiąże – przemocy,
- wzroście poziomu wiedzy i umiejętności realizatorów działań w przedmiocie przemocy domowej,
- zintegrowaniu działań różnych instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- spadku liczby przypadków przemocy domowej,
- niwelowanie skutków zjawiska przemocy,
- upowszechnieniu informacji na temat dostępnego w sytuacji przemocy wsparcia i miejsca gdzie mogą zgłaszać się osoby dotknięte przemocą w rodzinie,
- udzieleniu profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- rozwijaniu oferty pomocowej dla ofiar przemocy i jej sprawców co zwiększy dostęp do pomocy w postaci interwencji jak i do długofalowego wsparcia,
- ofiary przemocy będą lepiej niż dotychczas chronione.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Środki na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będą ujmowane w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kiwitach. Źródłami jego finansowania są środki własne gminy oraz pochodzące z zewnętrznych dotacji. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kiwitach opracowuje na każdy rok plan działań dotyczący realizacji Programu, obejmujący niezbędne wydatki z tym związane. Środki na realizację programu są zgłaszane w projekcie planu finansowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w układzie klasycznym i zadaniowym.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Odpowiedzialnym za koordynację zadań związanych z realizacją Programu jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kiwitech oraz Przewodniczący Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kiwitech współpracuje na zasadach partnerstwa z lokalnymi instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przemocy.

X. MONITORING I EWALUACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025

Stały coroczny monitoring i ewaluacja Programu mają na celu sprawdzanie efektywności prowadzonych działań, podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. Ważna jest szybkość reagowania na ujawniane przypadki przemocy w rodzinie, odpowiednie reagowanie i podejmowanie wszelkich dostępnych działań, by minimalizować przypadki przemocy w rodzinie, łagodzić jej skutki a także podnosić świadomość społeczną w tym zakresie.

Roczne sprawozdanie z wykonania zadań wynikających z programu przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego składa do Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do końca stycznia każdego roku, natomiast Kierownik GOPS przedkłada Przewodniczącemu Rady Gminy Kiwity i Wójtowi Gminy Kiwity.

XI. PODSUMOWANIE

Intencją tego programu jest dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy ofiarom z jednoczesnym, pakietem działań, adresowanych do sprawców.

Problemu przemocy w rodzinie nie rozwiąże się w wyniku jednostronnie podjętych działań, np. tylko spotkań z psychologiem lub prawnikiem czy też odseparowaniem sprawcy przemocy.

Zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie powinno opierać się na:

- a) interdyscyplinarności działań instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem i zapobieganiem problemowi przemocy,
- b) informowaniu społeczeństwa,
- c) profesjonalizmie osób pomagających,

d) stałym podnoszeniu kwalifikacji pracowników realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W pomocy rodzinom, w których występuje przemoc, jest niezwykle istotne, aby interwencja pociągała za sobą dalsze działania; ważne jest aby odpowiednie służby i instytucje podejmowały dalsze kroki jak najszybciej, zmierzające do trwałego zatrzymania przemocy.

Jeżeli to nie nastąpi to dla osoby krzywdzonej będzie to informacja: tak może być (nic się nie dzieje dalej, nie ma konsekwencji, więc nic takiego strasznego nie zrobiłem/am). Celem pomocy w kryzysie jest rozpoznawanie najpilniejszych potrzeb rodziny (np. zdrowotnych, bytowych, prawnych, psychologicznych, itp.), pomoc w ich zaspokajaniu, oraz budowanie systemu wsparcia dla tej rodziny- zgodnie z potrzebami, w oparciu o odpowiednie służby i instytucje. Pomoc i wsparcie w przypadku przemocy w rodzinie wymaga współpracy wielu służb i specjalistów.